

# S. Sayısı : 169

## Vakıflar Genel Müdürlüğünce istihdam edilecek avukatlar hakkındaki 1263 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/128)

T. C.

Başbakanlık

Muameleat Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-254, 6-2895.

1 . XI . 1944

### Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Vakıflar Umum Müdürlüğünce istihdam edilecek avukatlar hakkındaki 1263 sayılı Kanunun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair olan ve İera Vekilleri Heyetince 27 . X . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Sarıoğlu

### Gerekece

Vakıflar Umum Müdürlüğünce istihdam edilen avukatların ve hukuk servisinde çalışan memurların vakıf dâvaları üzerindeki gayret ve mesailerinin bir kat daha artırılması maksadıyla idare lehine intag edilecek dâvalarda mahkemelere mukabil taraf aleyhine hükmedilen avukatlık ücretinin bunlar arasında taksim edilmesi esasının 1263 sayılı Kanunla kabul edilmiş olduğu malumdur.

Ancak bu kanun neşrinden sonra kabul edilmiş olan 2004 sayılı İera ve İflâs Kanununun 138 nci maddesiyle verilen salâhiyete istinaden İera memurları tarafından takdir olunacak avukatlık ücretinin de 1263 sayılı Kanuna kıyasen taksimi kanunun tefsiri mahiyetinde olmakla bu cihet idarenin salâhiyeti dışında görülmüştür.

1263 sayılı Kanunun (Intag edecekleri dâvalardan dolayı) ibaresiyle bu taksim esasını yalnız dâvalarda mahkemelere hükmedilen avukatlık ücretlerine hasretmiş gibi görünmesi bu kanunun tedvinî zamanında İera ve İflâs Kanunu meriyette bulunmadığından ve İera memurlarının da haksız taraf aleyhine avukatlık ücreti takdir edebilecekleri hakkında bir esas mevcut olmadığından İeri geldiği şüphesizdir.

1263 sayılı Kanunun birinci maddesinin tedvinine sebep ve saikler tamamen İera dairelerinde ilânsız İera yoluyla takip edilen işler hakkında da vârit ve cari olduğundan bu hususu ihtiva etmek üzere kanuna bir fıkra eklenmesine lüzuma görülmüş ve kanun lâyihası bu maksatla hazırlanmıştır.

## Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.  
Maliye Komisyonu  
Esas No. 1/128  
Karar No. 17

*(Handwritten signature and stamp)*

13 . I . 1918

### Yükse Başkanlığa

Vakıflar Genel Müdürlüğüne istihdam edilecek avukatlara dair olan 1263 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında ki kanun tasarıyı Komisyonunuza havale olunmakla Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün temsilelerinin huzuriyle okunup incelendi.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne istihdam edilecek avukatların ve hukuk servislerindeki memurların dikkat ve gayretlerini artırmak maksadıyla bunlar tarafından takibolunan dâvalardan dolayı mahkemeler tarafından idare lehine hükümlenilecek vekâlet ücretlerinin bunlara tahsis edilmesi 1263 sayılı Kanunun birinci maddesiyle kabul edilmiştir. Ancak bu tahsinden ücretli daimî avukatlar istifade ettirilmemiş olduğu gibi, 2004 sayılı İera ve İflâs Kanunu hükümlerine göre ilâmsız İera yolu ile İera dairelerinde ve mercilerinde takibolunacak işlerden dolayı idare lehine hükümlenilecek vekâlet ücretlerini de bunun dışında bırakmış bulunmaktadır.

Vekâlet ücretinin avukatlara ve memurlara tevziinden maksat bunların dikkat ve gayretlerini artırmak ve kendilerini işe teşvik etmek olduğuna göre, ücretli daimî avukatları bundan faydalandırmamak ve ilâmsız takiplerden elde edilecek vekâlet ücretlerini tevzi tabii tutmamak asıl prensipe bir aykırılık olur.

Bundan başka 1263 sayılı Kanunun neşrin-den sonra Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilâtında değişiklikler olmuş, Muhakemat Müdürlükleri kaldırılmış bunların yerine yeni teşkilât konulmuş bu suretle 1263 sayılı Kanunun birinci maddesi bugünkü ihtiyaçları karşıyamaz bir duruma girmiştir.

Bütün bu sebeplerden dolayı Komisyonumuz 1263 sayılı Kanunun birinci maddesinin yeni baştan telvininde fayda görmüş ve tasarıyı bu maksatları temin edecek şekilde kaleme almıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözeü	
Gümüşane	Samsun	
H. F. Alaç	R. Iştan	
Kâtip		
Malatya	Afyon K.	Çankırı
M. S. Eli	A. Veziroğlu	R. Dolunay
Elâzığ	Kastamonu	Kayseri
F. Karakaya	H. Çelen	K. Gündes
Ordu		Samsun
H. Şarlan		Ö. Karataş
Sinob		Tokad
L. Aksoy		C. Koralı
İnzada bulunmadı		

## Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/128

Karar No. 90

16 . VI . 1948

### Yüksek Başkanlığa

Vakıflar Genel Müdürlüğüne istihdam edilecek avukatlar hakkındaki 1263 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair olup Başbakanlığın 27 . X . 1944 tarihli ve 6/2895 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, Maliye Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonunuza verilmekte, Vakıflar Genel Müdürü hazır olduğu halde incelenip görüşüldü:

1263 sayılı Kanunun birinci maddesi, Evkaf lehine intağ edecekleri dâvalardan dolayı tahsil edilecek vekâlet ücretlerinin maaşlı avukatlarla bu dâva işi ile ilgili memurlara ne suretle dağıtılacağını belirtmekte olup ücretle istihdam edilen avukatların bundan istifade etmelerine imkân vermemiş bulunmaktadır. 2004 sayılı İera ve İflâs Kanunu da İera takiplerinden dolayı vekâlet ücreti takdir edilmesine cevaz vermiş ise de bu ücretlerin, kanuni sarahat olmadığından 1263 sayılı Kanunun birinci maddesinde zikredilen müstchiklere verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Tasarı; 1263 sayılı Kanunun, bazı muamelelerde İdare avukatlarına tanıdığı bu hakkın 1263 sayılı Kanundan sonra meriyete giren kanunlarla tesis edilen, İera takiplerinden mütevellit vekâlet ücreti gibi, müşabih işlemlere ve İdarenin kullanmak zorunda kaldığı ücretli avukatlara da teşmilini temin etmek ve aynı zamanda 3821 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü

Teşkilât Kanunu ile kabul edilen ve 3461 sayılı Kanunda yazılı kadro unvanlarına uymayan değişikliklere göre de bir düzeltme yapılmasını sağlamak maksatlarını gütmektedir.

Maliye Komisyonu raporunda da açıklandığı gibi mahkemeler ve İera dairelerince takdir edilecek vakâlet ücretlerinin avukatlarla memurlara tevziinden maksadın bu işle uğraşanların dikkat ve gayretlerini artırmak ve kendilerini işe teşvik etmek olduğunu gözönünde bulunduran komisyonumuz, ilâmsız takiplerde de bu esasın kabulünü ve bu ücretlerin yalnız maaşlı avukatlara hasredilmiyerek ücretli avukatlarla, bu işle ilgili ve 3821 sayılı Kanunda tasrih edilen memurlara da teşmil ve taksimini yerinde mütalâa ve Maliye Komisyonunun değiştirişini aynıyle kabul etmiştir.

Kanunuyun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili	Sözeü	Kâtip
Diyarbakır	Ankara	Ankara
<i>I. H. Tigrel</i>	<i>M. Eriş</i>	<i>F. Öymen</i>
Amasya	Amasya	Ankara
<i>A. Eymir</i>	<i>A. K. Yiğitoğlu</i>	<i>C. Gölet</i>
Aydın	Balıkeşir	Bursa
<i>Gl. R. Alpmann</i>	<i>E. Altan</i>	<i>Dr. M. T. Simer</i>
Eskişehir	İzmir	Kocaeli
<i>A. Potuoğlu</i>	<i>S. Dikmen</i>	<i>Dr. F. Ş. Bürge</i>
Konya	Niğde	Samsun
<i>S. Çınvalı</i>	<i>R. Gürsoy</i>	<i>M. A. Yörüker</i>

**HÜKÜMETİN TEKLİFİ :**

*Vakıflar Genel Müdürlüğüne istihdam edilecek avukatlar hakkındaki 1263 sayılı Kanununun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun lâyihası*

**MADDE 1. —** 1263 sayılı Kanununun 1 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

İlâmsız İera yoluyla yapılacak takiplerde salâhiyetli İera memurlarınca takdir olunacak vekâlet ücretlerinin taksim ve tevzii de yukarıdaki esas ve nispet dâhilinde yapılır.

**MADDE 2. —** Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

**MADDE 3. —** Bu Kanun hükümlerini İera-ya Başvekil memurdur.

27 . X . 1944

Baş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Hilmi Uran</i>	<i>H. Saka</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>Sırrı Day</i>	<i>Fuad Sirmen</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Suad H. Ürgüblü</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Mü. V.		Ti. V.
<i>A. F. Cebesoy</i>		<i>C. Siren</i>

**MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ**

*1263 sayılı Kanununun Birinci maddesini değiştiren Kanun*

**MADDE 1. —** 1263 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Vakıflar İdaresi İehine intağ edecekleri dâvalardan ve yapacakları İera takiplerinden dolayı hüküm ve takdir olunan avukatlık ücreti tahsil edildikten sonra emanet hesabına alınarak yüzde yetmiş İidarenin İşi başaran maaşlı veya daimi ücretli avukatlarına, ve yüzde otuzu merkezde Hukuk Müşaviri, Müşavir Muavini, Tetkik memuru, kâtipler ve muakkiplere, İstanbul Başmüdürlüğünde Muhakemat Şefi, kâtipler ve muakkiplere, Beyoğlu ve Kadıköy Müdürlüklerinde kâtipler ve muakkiplere tevzi olunur.

İşbu tevziatın şerait ve miktarı Başbakanlıkta musaddak bir talimatnameye tâbidir.

**MADDE 2. —** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3. —** Bu Kanunu Başbakan yürütür.